

**UCHWAŁA NR XXIX/186/20
RADY GMINY W BĘDZINIE**

z dnia 3 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Będzino na lata
2021-2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 poz. 713) w zw. art. 1 ust. 1, art. 2 ust. 4 pkt 1 i ust. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685) oraz § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2017 r, poz. 458), **Rada Gminy w Będzinie uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Będzino na lata 2021-2024 , stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Będzino.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
w Będzinie

Andrzej Nożykowski

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2024

Będzino 2020 r.

I WPROWADZENIE

Zdrowie psychiczne według definicji Światowej Organizacji Zdrowia to "stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie". Promocja zdrowia jest, więc procesem zmierzającym do zachowania zdrowia. Działania promocyjne i profilaktyczne często w mniejszym lub większym stopniu zachodzą na siebie. Profilaktyka jest jedną z procedur ingerowania w rzeczywistość społeczną i świadomość kształtowania rozwoju tej rzeczywistości. Zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r., poz.685 ze zm.) ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

W przypadku samorządu gminnego ochrona zdrowia psychicznego polegać będzie przede wszystkim na realizacji celów głównych i szczegółowych z zakresu- promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy i wsparcia społecznego. Ochrona zdrowia psychicznego według ww. ustawy obejmuje zakres zadań:

- 1) promowanie zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
- 2) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 3) kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Powyższe działania określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017- 2024, który został wprowadzony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. (Dz.U z 2017 poz. 458) i określa w szczególności:

1. Celami głównymi Programu są:
 - 1) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb;

2) prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi;

3) monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Programu.

Do celów szczegółowych i zadań Programu należą:

1) w zakresie zapewniania osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb:

a) upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,

b) upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,

c) aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi,

d) skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy,

e) udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom;

2) w zakresie prowadzenia działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi:

a) opracowanie ogólnych zasad postępowania dotyczących przedstawiania wizerunku osób z zaburzeniami psychicznymi w mediach,

b) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących konieczności respektowania praw osób z zaburzeniami psychicznymi;

3) w zakresie monitorowania i oceny skuteczności działań realizowanych w ramach programu – gromadzenie i analizowanie sprawozdań zawierających informacje dotyczące realizacji zadań wynikających z programu, przekazywanych przez podmioty wskazane w programie.

Prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin, a także zadań Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Ministrów właściwych ze względu na charakter działań określonych w Programie. Niniejszy program określa i wyznacza kierunki działania w

zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców, zaspokajania ich potrzeb zdrowotnych, bytowych i samorealizacji i nawiązuje do Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 - 2024, który mówi, że ochrona zdrowia psychicznego polegać będzie na realizacji celu głównego z zakresu zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb oraz celu szczegółowego polegającego na udzielaniu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom oraz udzielenie pomocy psychologiczno- pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.

II PODSTAWA PRAWNA

Podstawę do podejmowania działań w zakresie ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego wyznaczają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. ,poz.1378 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020r., poz. 685)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U.z 2019 r. , poz.1507 z poz.zm)
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.z 2020 r., poz.956).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. ,poz. 1493 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020r. poz.821)
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 20043 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020r., poz.1057 ze zm.)
8. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 1493 ze zm.),

9. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.z 2020r., poz. 1492 ze zm.),
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016- 2020 (Dz.U. z 2016r., poz. 1492),
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017r. W sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017- 2022 (Dz.U. z 2017r., poz. 458),

III DZIAŁANIA ZAPOBIEGAWCZE W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to: cechy

Chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne),

- osoby upośledzone umysłowo,

- osoby wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym;

Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego podejmowane są głównie:

Wobec dzieci, młodzieży i osób starszych oraz osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego.

Działania te obejmują:

-stosowanie zasad ochrony zdrowia psychicznego w pracy szkół, placówek oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych;

-tworzenie placówek rozwijających działalność zapobiegawczą, przede wszystkim

poradnictw psychologicznego oraz placówek specjalistycznych z uwzględnieniem

wczesnego rozpoznawania potrzeb dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego,

-wspieranie grup samopomocy w zakresie ochrony zdrowia psychicznego przez zakłady opieki zdrowotnej

-wprowadzenie zagadnień ochrony zdrowia, psychicznego do programu przygotowania zawodowego osób zajmujących się wychowaniem, nauczaniem, resocjalizacją, leczeniem i opieką,

Zarządzaniem i organizacją pracy oraz organizacją wypoczynku,

-podejmowanie badań naukowych służących umacnianiu zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,

-uwzględnienie zagadnień zdrowia, psychicznego w działalności publicznych środków masowego przekazu,

- działania edukacyjne w zakresie zdrowia psychicznego

Tabela Nr 1 Liczba postępowań prowadzonych o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2019-2020

Liczba wszczętych postępowań o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego w 2019r.	Liczba prowadzonych postępowań o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego w 2019-2020 r.	Liczba wszczętych postępowań o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego w 2020 r.	Liczba osób , które otrzymały orzeczenie Sądu Rejonowego nakazujące podjęcia leczenia odwykowego w stacjonarnym zakładzie leczenia uzależnień	Liczba osób , które skorzystały z porad w Punkcie Konsultacyjnym
8 postępowań	10 postępowań	2 postępowania	1 osoba została zobowiązana przez Sąd Rejonowy do podjęcia leczenia odwykowego.	2 osoby , skorzystały ze wsparcia w Punkcie Konsultacyjnym

Źródło : Informacja z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Będzinie.

IV WSPARCIE OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

- 1.Poradnictwo socjalno-bytowe oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań interwencyjnych w celu umieszczenia osoby w szpitalu psychiatrycznym bez zgody.
3. Podejmowanie działań w celu uzyskania postanowienia sądu o umieszczenie w

W szpitalu psychiatrycznym, w zakładzie opiekuńczo.- leczniczym , w domu pomocy społecznej, w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym Psychiatrycznym.

4 Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej,

5. Pomoc rodzinom w radzeniu sobie z następstwami choroby w ramach pracy socjalnej,

6. Realizacja zadań wynikających z ustaw: o ochronie zdrowia psychicznego oraz pomocy społecznej.

7. Działania zapobiegające wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi.

8. Opieka zdrowotna realizowana jest w ramach podstawowej opieki w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia.

V PRIORYTETY

Wyznacznikiem do określenia priorytetów i kierunków podejmowanych działań

W zakresie ochrony zdrowia psychicznego jest Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017- 2024 Priorytety dla gminy Będzino są spójne z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Gmina Będzino w ramach Gminnego Programu będzie podejmować działania poprzez:

1. Zbieranie informacji o potrzebach i uwarunkowaniach zdrowotnych mieszkańców

2. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

3. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

4. Wczesna profilaktyka, wykrywanie zaburzeń psychicznych swoistych dla okresu dzieciństwa i dorastania oraz wczesnych form zaburzeń psychicznych i zachowania

5 Oddziaływanie na środowiska zagrożone od alkoholu i środków odurzających oraz

przemocy poprzez organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,

6. Współpraca z jednostkami gminnymi w zakresie wczesnego rozpoznawania zaburzeń.

Główne cele programu brzmią:

- 1) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb;
- 2) prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Programu.

VI REALIZATORZY PROGRAMU

Program wdrażać będą:

1) Realizatorzy:

Urząd Gminy Będzino we współpracy z Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Placówki Oświatowe z terenu Gminy Będzino, Ośrodki Zdrowia z terenu gminy Będzino

VII DZIAŁANIA

- I. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
2. Upowszechnianie wiedzy na temat psychicznego, kształtowanie zachowani i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
3. Przeciwdziałanie stygmatyzacji, dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

VIII. Harmonogram działań Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2024

Działanie	Zadania	Podmioty odpowiedzialne	Terminy realizacji	Wskaźniki
Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz poprawa jakości życia osób starszych.	1) Przeprowadzenie konkursów szkolnych nt. zdrowego stylu życia 2) Organizowanie kampanii na rzecz zdrowego stylu życia.	1) Szkoły Podstawowe 2) Urząd Gminy w Będzinie 3) Ośrodki Zdrowia 4) Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego	Cały okres trwania programu	Ile konkursów przeprowadzono - ile kampanii Zorganizowano - ile osób uczestniczyło w prelekcjach
Przeciwdziałanie Stigmatyzacji, dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu i osób z zaburzeniami.	1) Organizowanie działań wspierających w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu m.in. wynikających z długotrwałego bezrobocia, bezdomności, ubóstwa. 2) Organizowanie form wsparcia w środowisku lokalnym poprzez realizację Specjalistycznych usług opiekuńczych, 3) Prowadzenie mieszkania socjalnego w sytuacjach kryzysowych. 4) Prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych na wywołanie postaw zrozumienia i akceptacji dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz działań edukacyjnych w przedszkolach i szkołach oraz innych jednostkach przeciwdziałających dyskryminowaniu osób z zaburzeniami psychicznymi. 4) Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.	Urząd Gminy w Będzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie, Ośrodki Zdrowia z terenu gminy Będzino.	Cały okres trwania programu	Liczba podjętych Działań -liczba kampanii zorganizowanych - liczba osób, Które udało się? zaaktywizować

<p>Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi</p>	<p>1) Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy niezbędnej do życia. 2) Rozwój pomocy sąsiedzkiej 3) Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, Powiatowym Urzędem Pracy w Koszalinie w zakresie aktywizacji osób z zaburzeniami psychicznymi</p>	<p>Urząd Gminy w Będzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie, Ośrodki Zdrowia</p>	<p>Cały okres trwania programu</p>	<p>Formy pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Rodzaje współpracy z instytucjami</p>
---	--	---	------------------------------------	---

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane, a zgodnie z art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy i § 4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 458) zadaniem własnym gminy jest promowanie zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej, zintegrowanej i dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku społecznym, rodzinnym i zawodowym. Według załącznika nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. poz. 128) samorząd gminny ma obowiązek ustalić priorytety promocji zdrowia psychicznego oraz opracować lokalny program promocji zdrowia psychicznego. Istotnym celem tego programu jest promocja zdrowia i zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienie wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Do realizacji tych celów zobowiązane są samorządy gminne. Działania w tym zakresie mogą być wspierane przez stowarzyszenia, fundacje, inne organizacje oraz osoby fizyczne i prawne. Przyjęcie przez Radę Gminy „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Będzino” na lata 2021-2024 ma służyć poprawie jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz polepszeniu dostępności do świadczeń pomocy zdrowotnej i innych form opieki i wsparcia w środowisku lokalnym. Realizacja Programu powinna wpłynąć również na kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości a także przeciwdziałania ich dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu.